

Інформаційні та інноваційні технології в забезпеченні й організації освітнього процесу: тези доповідей і наукових повідомлень учасників ІХ конференції школи педагогічної майстерності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2015. – 102 с.

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ

Сьогодні українські вищі навчальні заклади адаптуються в сучасному інформативному суспільстві за допомогою інноваційного методу навчання – електронного, або e-learning. Даний метод розвивається досить активно, а його впровадження в навчальний процес необхідне для студентів, адже він орієнтує студентів на новий стиль освіти та стимулює розвиток їх умінь та навичок для подальшого навчання протягом усього життя, чому, у свою чергу, сприяє підвищений попит на освітні послуги та рівень розвитку ІКТ. Найбільше користувачів електронного навчання у США та Канаді, серед європейських країн лідерами вважаються Велика Британія, Німеччина, Італія та Франція. Для нашої країни даний метод є більш інноваційним.

Як зазначає С. О. Семеріков, розвиток електронного навчання відбувався на трьох етапах.

Перший етап (20-50-ті рр. ХХ ст.) бере свій початок із моменту появи електромеханічних комп'ютерів, а тривав до широкого впровадження електронних комп'ютерів. Цей етап характеризується застосуванням різних механічних, електромеханічних та електронних індивідуалізованих пристроїв, за допомогою яких подавався навчальний матеріал та виконувався контроль і самоконтроль знань (технологія програмованого навчання).

Другий етап охоплює період 50-80-х рр. минулого століття та пов'язаний з широким впровадженням ЕОМ у практику. Ключовими термінами цього періоду стали інтелектуальні навчаючі системи, комп'ютерно-орієнтовані системи навчання, комп'ютерна підтримка навчального процесу, комп'ютерні системи контролю знань. У цей період створена велика кількість спеціалізованого програмного забезпечення – автоматизованих навчальних систем PLATO, Coursewriter, Tutor та інші.

Третій етап (з 80-х рр. минулого століття) розпочався з появою комп'ютерних мереж та персональних комп'ютерів. По-

тужний імпульс розвитку освітніх технологій дало використання глобальної мережі Інтернет. Завдяки спільним та розподіленим ресурсам, web-технологіям, віддаленому доступу до навчальних матеріалів суттєво збільшилася ефективність професійної підготовки, тобто вона стала доступнішою та масовішою. Мережні технології, висока якість та підвищення апаратного забезпечення сприяли створенню професійних середовищ та систем для надання освітніх послуг і реалізації різних видів формальної (організованої) та неформальної (спеціально не організованої) освіти. Ключовими термінами цього періоду є Інтернет, web-курси, гіпертекст, віртуальне навчання, віртуальний університет, неперервна освіта, навчання протягом усього життя, дистанційне навчання, електронне навчання та мобільне навчання.

Наведемо декілька тлумачень поняття “електронне навчання”.

Так, Марк Розенберг (Marc Rosenberg) дав таке тлумачення цього терміна: *e-Learning* – використання інтернет-технологій для надання широкого спектра рішень, що забезпечують підвищення знань та продуктивності праці; *e-Learning* базується на трьох основних принципах: робота здійснюється по мережі; доставка навчального контенту кінцевому користувачу здійснюється за допомогою комп’ютера з використанням стандартних інтернет-технологій.

У свою чергу, Еллісон Роззетт (Allison Rossett) визначає *e-Learning* так: *web-навчання (WBT)*, або *електронне навчання чи он-лайн навчання*, – це є підготовка кадрів, що знаходиться на сервері або на комп’ютері, який підключений до мережі Інтернет (World Wide Web).

Фахівці ЮНЕСКО вважають, що *e-Learning* – це навчання за допомогою Інтернет і мультимедіа.

Існує велика кількість тлумачень, що роблять акцент на інших аспектах *e-Learning*. Наведемо декілька із них:

e-Learning – широкий набір додатків і процесів, що забезпечують: навчання, побудоване на використанні web-технологій; навчання з використанням персонального комп’ютера, віртуальних класних кімнат; засоби організації взаємодії користувачів по мережі. *e-Learning* включає до себе до-

ставку навчального контенту через Інтернет, аудіо- і відеозапис, супутникове мовлення, інтерактивне телебачення і CD-ROM;

e-Learning – навчання із застосуванням інформаційних і телекомунікаційних технологій. Охоплює весь спектр дій починаючи з підтримки процесу навчання до доставки навчального контенту слухачам.

На думку В. Ю. Бикова, *електронне дистанційне навчання* – це різновид дистанційного навчання, за яким учасники і організатори навчального процесу здійснюють переважно індивідуалізовану взаємодію як асинхронно, так і синхронно у часі, переважно і принципово використовуючи електронні транспортні системи доставки засобів навчання та інших інформаційних об'єктів, комп'ютерні мережі Інтернет/Інтранет, медіанавчальні засоби та інформаційно-комунікаційні технології.

На переконання С. О. Семерікова, *електронне навчання* є інноваційною технологією, спрямованою на професіоналізацію та підвищення мобільності тих, хто навчається, і на сучасному етапі розвитку ІКТ воно може розглядатися як технологічна основа фундаменталізації вищої освіти.

Останнім часом все більшого поширення набуває термін “електронне навчання 2.0”, який відображає тенденції у сфері організації електронного навчання, пов'язані з використанням технологій Web 2.0. На відміну від електронного навчання, що припускає використання дистанційних курсів, які пропонуються студентам із метою проведення процесу навчання, електронне навчання 2.0 передбачає використання засобів Web 2.0: блоги, вікі, підкасти, соціальні мережі тощо.

Спираючись на зазначені характерні риси і принципи побудови електронного навчання, В. М. Кухаренко вказує такі його специфічні *якісні властивості* [3]: 1) *гнучкість і адаптивність* навчального процесу до потреб і можливостей студентів, які переважно, не відвідують регулярних занять, а працюють у зручний (як для викладача, так і для студента) для такої роботи час у зручному місці й зручному темпі; 2) *модульність побудови* навчальних програм; 3) *нова роль викладача*: викладач координує навчально-пізнавальний процес, коригує курс, який ви-

кладає, керує навчальними проектами, перевіряє поточні завдання, консультує при складанні індивідуального навчального плану, управляє навчальними групами взаємопідтримки; 4) *спеціалізовані форми контролю* якості навчальних досягнень: традиційні формами контролю якості освіти та дистанційні (співбесіди, практичні, курсові та проектні роботи, екстернат, робота в середовищі комп'ютерних інтелектуальних тестових систем тощо); 5) *використання спеціалізованих засобів навчання*.

У зв'язку з тим, що електронне навчання в останні роки набуває все більшої популярності, виникає необхідність у стандартизації підходів до створення курсів цього навчання. Метою даної ініціативи є розвиток стратегії та її впровадження в навчальний процес, що має відбуватися у сфері модернізації навчання і тренінгу, а також об'єднання вищих навчальних закладів та комерційних підприємств для вироблення стандартів у сфері електронного навчання.

Я. О. Павліщева, асист.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ

При викладанні такої динамічної за своєю суттю дисципліни, як іноземні мови, що перебуває у процесі перманентного розвитку, мають враховуватися розробки і сучасні технології. Зокрема, це стосується інформаційних технологій, що інтенсивно використовуються у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Поширення інформаційних технологій у наш час набуває глобального характеру і відкриває цілковито нові та якісно інакші можливості, це можна сказати і про викладання іноземних мов. Такою всеохоплюючою та впливовою системою став Інтернет. Незважаючи на його суперечливий характер, дискусії про його користь чи, навпаки, негативний вплив на суспільство та окремого індивіда, в освітянському аспекті Інтернет значно урізноманітнює види, методи та форми навчання, робить доступними